

La Veu d'Inca

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Murta, 5.--INCA.

Any IV

SETMANARI POPULAR
INCA 30 DE MARS DE 1918

Núm. 169

PAGAMENT A LA BASTRETA
Un trimestre Una pesseta

Bones festes

La Direcció de LA VEU D'INCA, dona gràcies a Deu nostre Senyor per les presents festes de Pasco per la seva misericòrdia i bondat escampada damunt l'univers i damunt el món dels esperits redimits en la seva preciosa sang.

El mateix temps es complau, aquesta Direcció, en saludar i felicitar a les autoritats eclesiàstiques i civils i a tots sos amics i subscriptors, desitjant per tots la gràcia, alegria i felicitat que portà al món Jesús ressucitat, Rei immortal de tots els sitgles.

Agrícoles

La revista de la "Editorial Catalana,, Agricultura porta una secció de Consultori en la qual hi trobam el següent article, sobre les malalties del porc, que copiam per considerar-lo interessant pels pagesos de Mallorca, que tant perjudicats s'han vists en l'engreix d'aquests animals.

MALALTIES DEL PORC

Només direm quatre paraules sobre les principals malalties que acostumen a atacar al bestia porquí en nostra terra, i que moltes vegades han sigut causa de que no pocs pagesos deixessin de dedicar-se a la cria o engreix d'un animal tan productiu.

Comencem pel *mal roig*, que és la malaltia cantigiosa que té més poder difusiu i que més baixes causa en aquest bestiar.

Es caracteritza aquesta malaltia per unes taques d'un roig violat que apareixen en les orelles i es van estenent per tot el cos de l'animal.

No acostuma a atacar més que als porcs qual pes és major de 50 quilos. El *mal roig* es pot encomanar a l'home, lo que passa molt rarament i per inoculació, o siga per les ferides més que per l'absorció de carn contaminada.

Per a preservar els porcs és convenient

vacunar-los pel mètode de Pasteur o de Leclainche.

Un cop els porcs tinguin quatre mesos no deixar-ne entrar cap de nou a (la soll) que no estigui vacunat.

Si per incuria nostra no tenim els porcs vacunats i ens agafen el mal roig, aleshores tindrem que emplear el suero de Leclainche.

La *pneumonia cantigiosa* és una efecció dels pulmons que algunes vegades, encara que poques, es manifesta per unes taques roges en la pell, però el símptome més clar és l'inflament que produeix en el tòrax en la part del pulmó atacat i ademés la respiració accelerada, febre alta i les mucoses vermelles. El millor tractament consisteix en tenir els animals atacats en bones condicions higièniques i que la temperatura del local sigui d'uns 15 a 18 graus. No seria aquesta malaltia perillosa si no es compliqués, com acostuma a passar, amb altres efeccions:

La carn d'animals atacats de pneumonia cantigiosa no deu menjar-se.

L'*osteomalacia* és una malaltia dels ossos que ataca amb preferència als animals joves, generalment en anys secs. El seu progrés és lent i es va desenrotllant durant setmanes i mesos si els animals van ben alimentats.

Aquesta malaltia passa per tres fases: 1.^a, al començament es reconeix per que els animals a pesar d'anar ben alimentats aprofiten poc el menjar i no creixen o no s'engreixen. Després perden la gana i tenen una mena de crisis d'epilèpsia, en una de les que hi poden morir; 2.^a, aquelles que han pogut escapar a aquestes crisis acaben per amb prou feines poguer caminar amb grans dolors, el que fan apoiant-se sobre la punta dels ungles com si caminessin sobre d'espines. I més tard només poden caminar sobre els genolls. Uns 8 o 15 dies més tard ja no poden caminar de cap manera ni poden menjar, restant en un recó de la cort sens fer cap moviment com si estessin morts; 3.ª, es aleshores que comença aquesta fase de la malaltia. Tots els membres, i sobretot el cap, es desformen a l'inflar-se. Dintre la boca se li formen unes buflofes que junt amb l'inflament dels ossos de les barres no deixen menjar a l'animal, que acaba per morir-se de fam. Al mateix temps els ossos esdevenen tous,

poguent-se tallar amb facilitat el mateix que la carn. La causa d'aquesta malaltia és la manca de substàncies minerals en els aliments i en l'aigua en gran quantitat per a que el desenrotllament dels ossos, formats sobre tot per substàncies minerals, sigui normal. Es pot combatre eficaçment si no ha arribat al 3.er període, fent absorbir als animals raquítics fosfat tribàsic de calç a raó de 15 a 30 grams per dia, segons l'edat dels animals. Al fosfat s'hi pot afegir una mica de sal ferruginosa i continuar medicant fins passat un mes de la cura aparent. Un remei econòmic consisteix en afegir al menjar dugues cullerades de cendra de llenya o bé una cullerada de 2 grams de fòsfor i 300 grams d'oli de fetge de bacallà. Qualsevol que siga el tractament s'ha de tenir en compte que el sol, l'aire i la netedat constitueixen elements de primer ordre pels animals raquítics.

L'*infacció purulenta* és una malaltia contagiosa deguda a microbis que es troben en el jas i que infecten als garrins pel cordó umbilical Triga de 8 a 10 dies a manifestar-se a l'exterior i pot ocasionar la pèrdua total dels lletons acabats de néixer. La mortalitat en garrins de 5 a 4 mesos és d'un 25 a 30 per 100, i un cop han passat dels 6 a 9 mesos, les pèrdues són insignificants. Els caràcters exteriors de la malaltia varien segons l'edat dels animals. Els lletons contaminats estan tristos, tussen i tenen una diarrea blanca, però continuen mamant. Després caminen frontollant-se i una mena de grans que superen apareixen primer en les orelles i després per tot el cos, cobrint-se la pell de crostes. No es formen taques roges. En quinze dies o un mes, l'animal mor.

Als garrins de 3 o 6 mesos, se'ls hi formen uns abscessos en les potes de dimensions que varien des de la d'una nou a la del puny. Aquets abscessos van creixent en profunditat malmetent les articulacions. El porc resta aleshores ajegut, quasi sens menjar, acabant per morir passades algunes setmanes i a voltes alguns mesos.

El millor tractament és el preventiu, que consisteix en rentar el llobrige dels lletons amb glicerina iodada fins a la completa cicatrització de la llaga umbilical. En aquesta malaltia, com en totes les infeccions, convé aïllar els animals atacats i fer una bona desinfecció dels corrals, i un cop feta, emblanquinar-los amb lletada de calç.

A Verdum i a la Lorena continuaren les lluites d'artilleria.

En els altres fronts no ha canviat la situació.

Bombardeig de París

Segons un comunicat oficial, francès l'ene-mic ha tirat contra París amb una peça de llarg abast, des de les vuit del matí, de quart en quart d'hora, granades de 240 que han tot cat la capital i les barriades foranes.

Opinió d'un diari

El diari alemany «Taegliche Rundschau» diu que la notícia de la ofensiva alemanya al front occidental, causa gran entusiasme al poble alemany, que segueix febrilment el desplaçament de les operacions.

Es una batalla decisiva que dona Alemanya per a aconseguir la pau mundial. La lluita és entre Anglaterra i Alemanya per a veure quina s'en dú la dominació mundial.

Els socialistes alemanys

El socialista independent interpellaren al Cancellier en el Reichstag sobre el memorandum d'en Lechnomszi, i demanaren que Alemanya declarés que no era ella la culpable de la guerra, o al menys, los que permantin publicar un manifest.

Exit turc a Palestina

Al mateix dia en que els anglesos i sofriren la sèria derrota entre el Scarpe i l'Oise, el comunicat anglès d'Orient es veu obligat a comunicar la pèrdua de la important ciutat de Hit, conquerida a costa de grans sacrificis i recuperada pels turcs que s'apoderaren de gran quantitat de municions i molts bots.

DISPOSICIÓ IMPORTANT

EL PREU DEL BLAT, LA FARINA, I EL PA.

Vef-aquí la Real Orde de la Presidència del consell de Ministres, publicada damunt la *Gazeta* sobre aquesta vital qüestió:

«1.º Se fija el precio máximo de venta del trigo en almacén o sobre vagón del ferrocarril en 40 pesetas los 100 kilogramos.

2.º No se permitirá fabricar, con la excepción que se determina en el art. 8.º, mas que una sola clase de harina de flor de primera calidad, que será exactamente igual a la que hoy es la primera de las marcas de las que fabrica cada centro productor, o sea la que se emplea para la elaboración del pan candeal blanco de primera calidad.

3.º El tipo máximo de venta de la harina fabricada según se preceptúa en la base precedente, será el de 11 pesetas de sobreprecio en los 10 kilogramos, respecto de los 100 kilogramos de trigo a precio de tasa.

4.º Las Juntas provinciales de Subsistencias, teniendo en cuenta que este margen de 11 pesetas de sobreprecio comprende el máximo de coste de transportes desde los puntos productores hasta la población más

distante de éstos, cuidarán, en su caso, de establecer la reducción conveniente, con relación a los gastos que con el indicado motivo se originen en las localidades de sus respectivas jurisdicciones.

5.º Con la harina procedente de la única molturación que se autoriza se fabricará una sola clase de pan; pero permitiéndose que se haga en las distintas formas que actualmente se elabora.

6.º El pan fabricado según se expresa en el apartado anterior se expenderá al mismo precio que el de la harina, con la sola excepción de Madrid y Barcelona, donde podrá ser recargado en cuatro céntimos por kilogramo, y sin que, por lo tanto, en ninguna de estas dos ciudades pueda venderse a razón de precio que exeda de 55 céntimos el kilogramo.

En aquellas poblaciones donde el precio del pan sea corrientemente inferior al de la harina, se conservará este, reduciéndolo en proporción en que se reduzca el de la harina y conservando en todo caso la misma diferencia»

PUBLICACIONS REBUES

Economia i finances

Difícilment podriem trobar cap publicació de caràcter econòmic que encogui tan interessant noticiari i els estudis esquemàtics que inserta la revista *Economia i Finances*, ben atenta a la més imminent actualitat en tot lo que fa referència als seus titulars. Els afers bancaris, les darreres legislacions d'Espanya i l'estranger, les cotitzacions de Borsa, les subastes, etc., hi són tractats minuciosament amb cura extrema. Estadístiques, preus, estocs, informació general, articles tècnics de veritable vàlua són aplegats, formant en conjunt un fascicle de consulta útil a a tothom, des de l'alt capitalista, al qual precisa seguir les variacions dels valors, al modest treballador, que ha de cercar un guia per a col·locar convenientment els seus estalvis.

Economia i Finances obté per això un creixent èxit a tot arreu.

Dues vegades ha hagut d'augmentar el seu tiratge, a l'adonar-se el públic del fort interès que en clou la divulgació que fa de l'estat al dia de l'economia en general.

Del seu darrer número, aparegut el 10 del que som, no farem res més que retallar-ne el sumari, del qual es desprèn la importància de aquesta revista:

La Caixa de Crèdit Comunal.
Dret Mercantil i Legislació.—Règim marítim espanyol derivat de la guerra (continuació).—Part informativa: Legislació i Jurisprudència espanyola. Legislació i Jurisprudència estrangera. Economia de la guerra i de la preparació per a pau.—Qui pagarà el compte de la guerra?
Tècnica i economia.—L'utilitatge dels ports.
Informació General—Estadística.—Mercats: Carbons. Metalls: Ferro, Plata, Or, Estany, Plom, Coure.—Teixits: Cotó, Cànem, Llanes.—Blats, farines.—Colonials: Sucres, Cacaús, Cafès.—Ingressos de ferrocarrils.—El comerç exterior d'Espanya.

Crònica financiera.
Memòries i Balanços.—Banc de Torassa.—Banc de Sabadell.—Societat de Crèdit Mercantil.

Guia del Rendista. Juntres generals. Dividends i Cupons. Amortitzacions i subastes.—Estranger.

Moviment Bursàtil.—Cotitzacions: Borsa de Barcelona, Madrid, Bilbac, París i Londres.—Correspondència.

* *

Nostre Senyor Jesucrist
ressucita enguany molt trist
de la negra sepultura;
veu que no ha ressucitat
¡ai! amb Ell la humanitat
que de la mort és pastara.

Mn. Jacinto Verdaguer.

Noves d'Inca

Les funcions de Setmana Santa en les nostres esglésies han revestit gran solemnidad, veent-se per tot molta concurrència de feels.

A l'ofici major del Dijous Sant, en Santa Maria la Major, assistí el manífic Ajuntament presidit pel Sr. Alzina, rebent la Comunió en compliment del precepte pasqual.

Mollíssims de feels també combregaren.

Al cap-vespre, després de matines de fas, sortí la processó que recorregué les quatre esglésies a on hi havia monument. E-hi assistí molta concurrència, sobre tots d'homos; una representació de la Oficialidad militar, una companyia del Regiment amb la banda de tambors i cornetes, l'Ajuntament presidit pel Bal·le Sr. Alzina i del Tinent Coronell D. Juan Payeras, la banda Municipal i la del Sr. Rotger, un gros estol de rumboses caraputxes, i la Comunitat parroquial amb la Sang de les Monges.

El Divenres Sant, acabats els actes de chores feu el piedós acte de l'Endavallament del bon Jesús mort, amb sermó, cantant-se un hermós *sepultus*.

A la processó per la Ciutat e-hi assistiren, com ahir, les autoritats, l'Oficialitat, la companyia i la banda del Regiment, les caraputxes i la banda «Rotger».

A darrera, acompanyaven a N.ª S.ª de los Dolors l'associació de Mares Cristianes amb la seva artística bandera i nombrosa concurrència portant totes la medalla de associada.

Les funcions de Setmana santa a Sant Francesc son estades molt solemnes per haver-se executats molts de cants litúrgics a grans veus per la escolania i els choristes franciscans.

Mentres estam escrivint aquestes notes sentim les campanes parroquials que toquen a glòria. Jesús ha resucitat, sia beneït i alabat per a sempre.

Si tots els anys a Inca acostuma assistir molta gent a les instruccions core-

mals, enguany ha aguantada fins an els darrers sermons, augmentant notablement durant la Setmana Santa, degut sens dubte, a la solidesa i eloqüència sagrada del predicador que hem tengut

Deu li don vida i força per poder continuar la seva labor apostòlica, sumministrant an els feels la paraula divina.

La tercera Festa de Pasqua, dia 2 d'Abril, cantarà sa primera missa un altre fill d'Inca, el nou prevere Mossèn Jaume Sampol.

Per tal motiu donam l'enhonorabona a l'estimat amic Sampol a sos distingits pares i a tota la seva família.

La secció menoreta de la Congregació Mariana s'està preparant per donar una funció dramàtica per la mitjana festa de Pasco.

Posarà en escena *San Tarcisio, Mestre Olaguer, i Almas en pena*.

Hem estats convidats per la Festa del Sant Cristó de la Salut de la Ermita de Llubí que es farà dia 2 d'Abril,

El matí, e-hi haurà ofici major, al capvespre ball a l'estil del país, i el vespre, an el saló de ca'n Borràs, el nostre amic D. Antoni Torrandell, donarà un concert amb un reperiori escullit de tot.

Preus de nostro Mercat

Bessó	a	63'00	el quinta
Blat	a	25'00	la cort re
Xexa	a	26'50	id.
Sivada	a	15'00	id.
Id. forastera	a	00'00	id.
Ordi	a	17'50	id.
id. foraster	a	00'00	id.
Faves pera cuinar	a	30'00	id.
id. per bestia	a	26'00	id.
Blat de les Indies	a	32'00	id.
Monjetes de confit	a	50'00	id.
Id. Blanques	a	45'00	id.
Siurons	a	34'00	id.
Fasols	a	00'00	id.
Garroves	a	9'00	el quinta

LLIBREKIA

CARRER DE LA MURTA, 5—INCA

Darrerres Obres Rebrues

Historia de los Heterodoxos Españoles por el Doctor D. Marcelino Menéndez y Pelayo, Director de la Real Academia de la Historia—Ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis (I. Joann II. 19)—Dos tomos

España, mi patria—por D. José Dalmau Carles, profesor Normal Director del Grupo Escolar de Gerona, Caballero de la Real Orden de Isabel la Católica y de la Orden Civil de Alfonso XII por méritos de enseñanza.

El mejor libro es el que más enseña.

(Arte, Geografía, Prehistoria, Historia, Literatura, Biografía, Industria, Comercio, Agricultura, 1.000 grabados) Con aprobación eclesiástica. Año 1918

Obres Venals

EN AQUESTA ADMINISTRACIÓ

INCA, MURTA, 5.

MES DE MARIA CASOLÁ. Compost demunt un que n'ordenà un Pare de la companyia de Jesús per M. Durán—40 cts.

DEVOCIONARI LITÚRGIC, arreglat pel Rnt. D. Juan Quetglas i altres clergues—Encuadernat una peseta, en rústica 65 cts.

IN HOC SIGNO VINCES, Poemet Constantiniana per D. Andreu Caimari, Seminarista.—Ptes. 1'50.

APLEC d'Himnes i Poesies del Puig d'Inca del Santuari de Santa Magdalena i de la Creu de La Minyó, de distins autors, dotze composicions.—15 cts.

CANÇÓ D'AHIR per D. Miquel Ferrà (Publicacions de «La Revista» n.º 10) Una peseta.

EJERCICIO DEVOTO para hacer la Hora Santa—10 cts.

ALMA EN VERSO por D. Santiago Vilella Crespo—2 pesetas.

DE LO QUE VIEN LA RUTA por D. José M.ª Tous y Maroto—2 pesetas.

DIAMANTONS replagats a l'agre de la PAGESIA—Aplec I—(Es una fulla feta en forma de romans) 5 cts.

ESTAMPES de la Puríssima, de la Dolorosa, dels Cors de Jesús i Maria amb la coroneta d'or, i de la Sagrada Família—A 6 ptes el millar.

SANTS EVANGELIS traduïts en romans popular per D. Bartomeu Ferrà—30 cts.

CAMPERES. Poesies per D. Pere d'A. Mulet Una peseta.

FLOR DE CART. Contarella (1891-1999) per Mn. Salvador Galmés i Sanxo—Ptes. 1'50.

PREPARACION para ingreso en la 2.ª Enseñanza. Nociones de Geografía sobre el Mapa por D. Juan Grau y Pujol—Nociones generales de conocimientos útiles por D. Pedro Riber—50 cts.

DEVOCIONARIS I SETMANES SANTES.—N'hi ha un extens assolit de tota classe propis pel temps de Corema i molt llamatius per regalar a nins i nines de primera comunió—Carrer de la Murta, 5, INCA.

PUBLICACIONS I PERIODICS. En aquesta casa es venen i es suscriuen a les obres i revistes de la important *Editorial Catalana*, com també en venen números sols del diari catòlic *El Debate*, de Madrid.—Carrer de la Murta, 5, Inca.

LA LECTURA POPULAR.—Biblioteca d'autors catalans, que du publicats més de 250 quaderns diferents. De tots n'hi ha existència, a 10 centims. Carrer de la Murta, 5, Inca.

MODELACIÓ dels Jutjats Municipals i llibres d'actes pel registre del moviment de Població.—Carrer de la Murta, 5 Inca.

CAPSES DE DIBUIX.—A preus econòmics per ternir-les en depòsit d'abans de la Guerra Europea.—Carrer de la Murta, 5, Inca.

BIBLIOTECA DEL DERECHO VIGENTE. La componen més de 50 volumets diferents de lleis de la legislació d'Espanya, a ptes. 1'50.—Carrer de la Murta, 5, Inca.

EL DEBATE

SE VENDE EN ESTA IMPRENTA

¿TENEIS SABAÑONES, SEDAS O PENELLONS?
usad el

Grañol Grau

que es el remedio poderoso para Curar dicha enfermedad.

Se vende en todas las farmacias

Depósito general: Grau Farmacéutico—Plaza Mayor 21 y 22. INCA, (Mallorca), y en Palma, Centro Farmacéutico.

REDUCCIONS

CARTELLS de Reducció de Kilos a lliures—En papé una pesseta; en cartó 1'75.

REDUCCIO de Kilos a arroves, lliures i unces al estil de Mallorca p'en Bartomeu Ramis. 15 centims.

REDUCCION de Kilos a libras y milesimas. Contiene, además, las reducciones de cuarteras a hectolitros, de canas a metros y de metros a canas con sus divisores—30 cents.

REDUCCION de Kilos a quintales, arrobas y libras con las reglas para hacer cuentas por Juan Vida!, Maestro de la Escuela Nacional de Llubí. Una 25 cents.

Llibreria del Carrer de la Murta.—Inca

DIETARIOS DE 1918

SE VENDE EN ESTA IMPRENTA

Tip. M. Durán.—Inca.